

Lausunto

14.05.2018

MV/41/05.03.00/2018 1 (2)

Meri-Lapin ympäristöpalvelut
KESKUSTIE 81
95300 TERVOLA

Viite Lausuntopyyntö 5.4.2018

Asia **TORNIO, City Hotel & Restaurants Oy perustettavan yhtiön lukuun poikkeamishakemus entisen Tornion yhteislyseon lukion muuttamiseksi hotelli- ja ravintolakäyttöön**

Meri-Lapin ympäristöpalvelut on pyytänyt Museoviraston lausuntoa poikkeamishakemuksesta, joka koskee entisen Tornion yhteislyseon lukion muuttamista hotelli- ja ravintolakäyttöön. Koulurakennuksen tontti on voimassa olevassa asemakaavassa osoitettu merkinnällä Y (Yleisten rakennusten korttelialue).

Museoviraston saamien tietojen mukaan parhaillaan on valmisteilla asemakaavamuuutos, jonka yhteydessä tontin käyttötarkoituksmerkintää on tarkoitus muuttaa. Rakennusta koskevan muutoshankkeen tavoiteaikataulun vuoksi töiden suunnittelu sekä mahdollisesti myös toteutustyöt halutaan aloittaa ennen uuden asemakaavan voimaantuloa.

Rakennus sisältyy valtakunnallisesti merkittävien rakennettujen kulttuuriympäristöjen (RKY) aluekohteeseen ”Tornion kirkko ja raatihuone ympäristöineen sekä Rantakadun ja Keskikadun puutalokorttelit”. RKY-alueen ominaispiirteet ja arvot on huomioitava aluetta koskevia muutoksia suunniteltaessa.

Länsi-Lapin maakuntakaavassa (2012) rakennus osa kohdetta SR 3101 (”Tornion raatihuone ympäristöineen sekä Rantakadun ja Keskikadun puutalokorttelit”). Merkinnällä SR on osoitettu suojeltuja tai suojeltavaksi tarkoitettuja alueita tai kohteita.

Tornion yleiskaavassa 2021 kohde on osoitettu maakunnallisesti arvokkaaksi ja sitä koskeva suojelumääräys edellyttää, että siihen tehtävät muutokset tehdään erityisellä varovaisuudella ja kunnioituksella alkuperäistä tyyliä kohtaan. Yleiskaavan kaavamääräyksessä todetaan myös, että mikäli kohteen arvoa alentavia muutoksia on aiemmin suoritettu, on ne korjaus ja muutostöiden yhteydessä pyrittävä joko entistämään tai tekemään muulla rakennukseen tai lähiympäristöön sopivalla tavalla.

Kohde on huomioitu myös mm. Tornion kulttuuriympäristöohjelmassa (Joen ja meren rajakaupunki, Tornion kulttuuriympäristöohjelma, Suomen ympäristö 36/2012), jossa esitetty arvio toteaa Suensaaren koulun / Tornion yhteislyseon olevan rakennushistoriallisesti, kulttuurihistoriallisesti ja maisemallisesti erittäin arvokas kohde.

Kaupungissa keskeisesti ja näkyvästi sijaitseva koulurakennus koostuu eri aikoina toteutetuista osista. Rakennuskokonaisuuden vanhimmat osat ovat valmistuneet vuonna 1914 venäläisen armeijan kasarmeiksi. Suomen itsenäistyttyä rakennus siirtyi Suomen valtiolle. Vuonna 1922 rakennukseen muutti Tornion keskikoulu. Rakennusta on laajennettu

vuosina 1928, 1935 ja 1958. Kouluna rakennus ehti toimia useiden vuosikymmenien ajan. Rakennus on myös toiminut mm. sotasairaalana toisen maailmansodan aikana.

Rakennus on nyt ollut joidenkin vuosien ajan tyhjiillään. Käyttötarkoituksen muutos voi mahdollistaa rakennuksen aktiivisen käytön.

Poikkeamishakemuksen liitteenä on esitetty viitteelliset suunnitelmat. Niiden perusteella voi arvioida, että rakennuksen muuttaminen hotelliksi on todennäköisesti suunniteltavissa siten, että rakennuksen arvon kannalta olennaiset piirteet ja arvot voidaan säilyttää muutoksen yhteydessä. Esitettyjen luonnospiirustusten perusteella erityisesti ulkoasuun suunnitellut muutokset olisivat vähäisiä. Sisätilojen osalta on enemmän avoimia kysymyksiä.

Parhaillaan on käynnissä kohdetta koskevan rakennushistoriaselvityksen laatiminen. Elokuussa valmistuvaksi tarkoitettun selvityksen laadinta on vielä niin alkuvaiheessa, että selvitystietoa mm. sisätilojen arvoista on toistaiseksi käytössä vain niukasti.

Rakennuksen ja sen ympäristön valtakunnallisten, maakunnallisten ja paikallisten arvojen vuoksi on olennaista, että ilman riittävää tietoa ei tehdä päätöksiä sellaisista toimenpiteistä, jotka vaarantaisivat rakennuksen ulkoasun, sisätilojen tai lähiympäristön merkittäviä kulttuurihistoriallisia arvoja. Itse rakennusta koskevan arvioinnin ohella on huomionarvoista mm. se, miten uuteen käyttöön liittyvä pysäköinti voidaan järjestää.

Museoviraston näkemyksen mukaan asemakaavassa määrätystä käyttötarkoituksesta on mahdollista poiketa rakennuksen osalta siten, että se voidaan ottaa hotelli- ja ravintolakäyttöön. Tämä kuitenkin edellyttää rakennuksen arvot huomioon ottavaa suunnittelua ja toteutusta. Rakennuksessa tehtäviä muutostöitä koskevista lupahakemuksista aineistoinen on erikseen pyydettyä Museoviraston lausunto.

Arkeologisen kulttuuriperinnön suojelun näkökulmasta Museovirastolla ei ole huomautettavaa poikkeamislupa-asiassa. Poikkeamishakemusta koskeva tontti sijoittuu vuoden 2000 kaupunkiarkeologiselle inventointialueelle. Siinä tonttia ei kuitenkaan arvioitu tutkimuksellisesti ja suojelullisesti mielenkiintoiseksi alueeksi.

Yli-intendentti

Helena Taskinen

intendentti

Mikko Mälkki

Tiedoksi

Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
Tornionlaakson maakuntamuseo - Tornedalens museum
Lapin liitto
Meri-Lapin ympäristöpalvelut / Markku Vaittinen
Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus / Jari Laulumaa
Tornion kaupunki / Jarmo Lokio